

1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK.

Egyúttal a Kolozsvárt létesített 1848—49. orsz. ereklye-múzeum, Abony városi, alsófejérmegyei, bácsmegyei, Baja városi, szolnokdobokamegyei, brassói, budapesti, csongrádmegyei, fehér-megyei, gömörmegyei, hontmegyei, kolozsvári, marosvásárhelyi, szabócsmegyei, szentesi, tolnamegyei, tordai, torontálmegyei, török-becsei, vasmegyei honvéd-egyletnek, valamint a kolozsvári márcz. 15. állandó bizottság, a Kossuth-bizottság és Vasvári-kör hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG:

Szigethy Miklós ezredes, Végh Bertalan ezredes-alelnökök Esterházy Miguel gr., Finály Henrik dr., Gámán Zsigmond, Gyarmathy Miklós, Huszár Sándor br. Kóváry László, Martin Lajos dr. Sárkány Ferencz, Szabó Sámuel és Szász Gerő.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

KUSZKÓ ISTVÁN.

az ereklye-múzeum főre.

RENDES MUNKATÁRSÁK:

Alsó-Kubinból: Búlla György. **B-Hunyadról:** Gyarmathy Zsigmond, Gyarmathy Zsigmondné, **Bécsből:** Véress Endre, **Beszterczéről:** Csernátoni Gyula dr. **Brassóból:** Baráczy Sándor, Koós Ferencz. **Budapestről:** Hegedüs István dr., Helfy Ignác, Hentaller Lajos, Jakab Elek, Jókai Mór, Kreith Béla gr. Reiner Zsigmond dr., Szinnyey József id., Csikszeredából: Benedek István. **Deésről:** Kádár József. **Hídvégről:** Nagy Sándor. **K-Vásárhelyről:** Balogh Vendel dr. **Kolozsvárról:** Bartha Miklós. Benel Ferencz, Deáky Albert, Ferenczy Zoltán dr., Hory Béla, Kovács János, Kuskó Istvánné, Lóvei Klára, Magyary Mihály, Márki Sándor dr., Szádeczky Lajos dr., **Lugosról:** Dengi János dr., **M-Bogátról:** Tokaji Etelka. **M-Vásárhelyről:** Imreh Sándor. **Nagybányáról:** Törökfalvi Pap Zsigmond, **Nagyváradról:** Hegyesi Márton, **Nyíregyházáról:** Krúdy Gyula. **Sátoralja-Ujhelyről:** Matolay Etele, **Székely-Udvarhelyről:** Vajda Emil dr. **Székesfehérvárról:** Éder József dr. **Alsó-Szövat:** Dézsi Mihály. **Tordáról:** Borbély György, Ferenczy Ferencz. **Vizaknáról:** Szentkatolnai Bakk Endre. **Rajzoló munkatárs:** Nagy Gyula tanár. **Fényképező munkatársak:** Dunky Ferencz, Dunky Kálmán. **Budapestről:** Vágó Bertalan.

Szerkesztőség és Hladóhivatal, hová a lapot illető minden küldemény intézendő: Kolozsvárt, Széchenyi-tér 27. sz. Orsz. Tört. Ereklye-Múzeum helyiségében.

A m. posta-takarékpénztár clearing és cheque forgalmában a kiadó-hivatal száma 3213.

— Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. —

Ára negyedévre 1 frt. — Külföldre 1 frt 25 kr.

A lap az első évfolyamtól megrendelhető. — Díszes borítékba kötve az I. II. és III. évfolyam ára 15 frt.

TARTALOM:

Honvédek albuma. (Tizenhetedik csoport). Lenkey (Lehrer) István, Ottrobán Nándor és Zathureczky Tamás.	85—86
Budavárbevételének évfordulója.	86
Jegyzetek az 1849-ik évi eseményekről Lászlófalvi Velits Károlytól	86—87
Okmánytár. Az erdélyi hadsereg létszámáról. Létszámki-mutatások. Bethlen Gergely, ezredes. Bánfi, kapitány, segédtsz. Szabó Samu, előrségi tüzér-parancsnok.	87—88
Levelezés. (A Bocskai 53. zászlóaljáról). Csiba Gábertől.	88—89

Halálozások:

Bartók Antal — Zágonyi Batz Károly. — Dánie Pál. — Egey István — Ferenczy György. — Hetyési Pál. — Körössi Sándor — Kövecsy Ferencz. — Kalusovszky Korvin Henrik. — Id. Kiss Dániel. — Özv. Koncz Györgyné. — Mihalkovich Károly. — Ocsavszky Vilmos. — Ozori és kohanóczi Ottlik Gedeon. — Ottrobán Károly. — Petheő Vilmos. — Szabó Lajos. — Sobár Flórián. — Svatics Imre. — Simkó Frigyes. — Szabó Zsigmond — Szerencsés Lajos. — Selyei és szent-lászlói Tholnay Gábor — Vavrik Endre — Weinrich Frigyes	89—91
---	-------

Külön felélek:

Honvéd-alapítvány. — Kossuth-szobor Szathmáron. — Társas estély. — Emlék levél Hegyesi Mártonnak. — A funerátor sírköve — Elrejtett 48-as véres kard. — A kápolnai hősök emléke.	91—92.
--	--------

BORITÉK TARTALMA:

Kossuth Lajos butorai. — Kossuth Lajos emléksobrára. — Br. Majtényi kapitány hol van? — Az orsz. ereklye-muzeumba érkező adományok. — Bekötési táblák. — Hirdetés.

Kossuth butorai.

Kossuth Lajos hagyatékának nagy részét az örökösök tudvalevőleg elajándékozták már, részint a nemzeti muzeumnak, részint a hazai ereklyegyűjteményeknek. Vannak azonban a hagyatékban olyan tárgyak is, melyek sem a muzeumban, sem a többi gyűjteményekben elhelyezhetők nem voltak. Az örökösök most lehetővé akarják tenni, hogy ezek közül a nagy közönség is megszerezhesen egyet-mást. Kreith Béla gróf, mint az örökösök megbízottja erre vonatkozólag a következőket írja nekünk:

A turini gyászeseemény után Kossuth örökösei abban állapodtak meg hogy Kossuthnak összes holmijai szállíttassanak Budapestre, mert hiszen a legnagyobb magyarnak tulajdonát képezett tárgyak közt alig van olyan, a melyet ereklyeként ne tisztelne minden hü fia e hazának.

A nagy halottnak örökösei a muzeumokba illő értékesebb ereklyéket — a mint már köztudomásúvá lett — ajándékképen osztották szét a Nemzeti Muzeum, a budapesti 1848-49-iki, továbbá az aradi és kolozsvári ereklyemuzeumok közt. A százezereket megérő legértékesebb holmikat természetesen a Nemzeti Muzeum kapta és pedig ajándékba és nem pénzért, a mint ezt némely lap tévesen állította.

A házi butorokból azonban az elajándékozottakon kívül megmaradt egnéhány olyan tárgy, a melyet már a hely szűke miatt nem lehetett elhelyezni sem a Nemzeti Muzeumban, sem a fővárosi 1848-49-iki Ereklye-muzeum helyiségében, sem pedig az örökösök nem tartatnak meg.

Azt hiszem, hogy még vannak a hazában anyagi áldozatra is képes olyan egyének, kik szent ereklyeként tekintik a nagy Kossuthnak hagyatékát és ezért azt ajánlottam az örökösöknek, hogy a megmaradt butorokat értékesítsék, mert így legalább az összes tárgynak ide szállítási nagy költsége térül meg és azért mégis a hazában maradnak a drága emléktárgyak.

Az eladó butorok közt van:

2 darab fényezett szép nagy könyvszekrény, (melyek mintegy 25 évig Kossuth Lajos írószobájában álltak) 1 m. 85 cm. széles és 2 m. 50 cm. magas ezek mindegyike. Alsó felük mélyebb és két ajtós, a felső részük pedig 2—2 üvegajtós. Egy-egy ilyen könyvszekrénynek (tekintve, hogy nagybecsű ereklyék) ára 500 frt.

1 darab fényezett kredenc, csak valamivel kisebb, mint a fentemlített szekrények, 400 frt.

1 darab igen szép félkörű márvány fedeles virágtartó, mely ebédlőjében állt, 300 frt.

1 darab 4 fiókos egyszerű fényezett szekrény mely fürdőszobájában állott 100 frt.

2 darab divánszerű, felül párnázott szép előszobapad. 2 m hosszú egyenként. Darabja 100 frt.

1 darab kihuzás által nagyítható asztal (fekete) 100 frt.

1 darab régi nagyító tükör, mely 30 évig a szobájában állott. bronz foglalat és talappal 300 frt

1 darab kisebb asztal, mely az ebédlőben állott 100 frt.

1 darab három polcos szép asztalszerű fekete álvány 100 frt.

1 darab igen kicsiny kerek asztalka 50 frt.

1 darab fekete fali könyvtartó 100 frt.

6 darab szék (igen egyszerűek) párnázottak. Darabja 50 frt.

14 darab könyv Kossuth Lajos könyvtárából (csonkák, de kiegészíthetők) német és magyar példányok az Emlékíratokból. Darabja 25 frt.

1 darab barna szövötes kis kanapé (elhasznált) 50 frt.

1 darab íróasztalka, melyet Kossuth Lajos írnoka használt 50 frt.

1 régi diván 50 frt.

Van továbbá egy *billiárd-asztal*, 22 elefántcsont tekével és megfelelő mennyiségű dákokkal, dákótarval és minden szükséges készülékkel.

Ezt a biliárdot 25 évig ugyszólván naponta használta a legnagyobb magyar. Ezen egyszerű, becses biliárd-asztal teljes jó karban van, ára mint nagy becsű ereklyének 300 frt.

Van ezeken kívül 3 kisebb könyv állvány darabja 25 forint és számos apróbb emléktárgy.

A fent kitett árakat magam szabtam meg, tekintettel országunk anyagi helyzetére, mert Angol-, vagy Franciaországban bizonyára huszszorta nagyobb árakat adnának minden egyes emléktárgyért, ha azok az illető országok legnagyobb fiának holmijai lennének.

A leirt tárgyakért *kevesebbet vagy többet ígérők* küldjék be ajánlataikat május 15-ikéig a budapesti 1848—49-iki Ereklyemuzeum igazgatóságához (Károlykörut 3 sz.) hól az emléktárgyakat május 15-ikén nyilvánossan el árverezzük.

A jegyzékben foglalt ereklyéket természetesen a legtöbbet ígérők kapják meg.

Minden egyes tárgy valódiságát az örökösök sajátkezü bizonyítványa fogja igazolni. *Gróf Kreith Béla.*

E butorok eladásáról lapunk jövő számában teszünk említést. *Szerk.*

Kossuth Lajos emléksobrára. Adjon mindenki annyit, a mennyit jó szívvvel adhat. A pénzt az érkező napján takarékpénztárba helyezzük, hogy kamatokban is növekedjék a tőke. Az adományokat a „Történelmi Lapok” hasábjain nyugtázzuk. Itt legkönnyebben megtalálja az utókor, kik voltak azok, kik filléreikkel hozzájárultak a nemzet legnagyobb fiának emlékszobra létesítéséhez.

Kossuth Lajos emlék szobrára Vincze István kolozsvári tekintélyes polgár és neje Vincze mama, a kitűnő honleány gyűjtő ívet kértek a m. é.-ben a „Törté-

1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK.

A m. 7. posta-takarékpénztár clearing- és cheque-forgalmában a kiadóhivatal száma 3213.

Felelős szerkesztő:
KUSZKÓ ISTVÁN,
az ereklye-múzeum őre.

A lap szellemi és anyagi részét illető közlemények az ereklye-múzeum őre címére küldendők.

Szerkesztőség:
Kolozsvár, főtér 12. sz., emelet
Telefon sz 244.

Előfizetési árjak:
1/4 évre 1 frt, 1/2 évre 2 frt, egy évre 4 frt.

Kiadóhivatal:
Kolozsvár, Széchenyi-tér 27. sz.

Honvédek albuma.

— Tizenhetedik csoport. —

Ismét bemutatunk hármat a még élő nagyok közül. Jól eső érzés fog el, mikor arcvonásaikon tekintetünk megpihen. Ugyanaz a szem, mely a csaták hevében vizsgálódva kereste az ellent, csak mostan tekintete szelídebb; ugyanaz a kar és szív, csak mostan az aczél izmok és bátor szív nem keresik többé a csaták zaját, csak a nyugalmat.

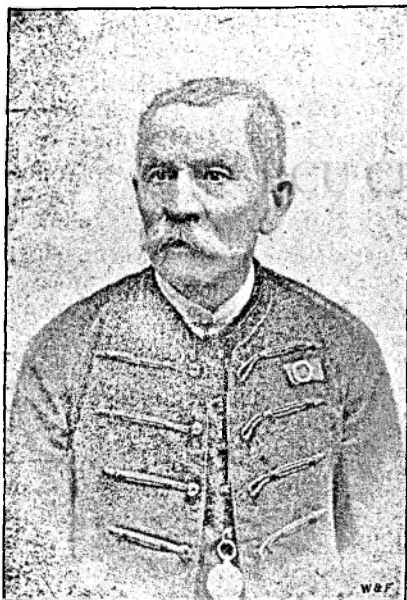
Mai képeink azonban ettől elütöleg Istennek

nevezte ki egy új zászlóaljhoz Lenkeyt, de már nem volt idő új állásának elfoglalására.

Budavár bevételénél vitézségeért érdemrenddel tüntették ki, melyet öreg napjaira is megőrzött.

Jelenleg jószágigazgató Jánosiban (Gömör-megye) s nejevel együtt minden szép és nemes ügynek előmozdítója, pártolója.

Ottobán Nándor, 1848—49. honvédtiszt, mint erdélyi egyházmegyei papnövendék lépett 1848. októberben a székely-udvarhelyi nemzetőrség soraiba. Részt vett ezekkel az agyagfalvi gyűlésen s a marosvásárhelyi táborozásban. Később a gyergyóiakból alakult 82-ik honvéd-zászlóaljhoz állott be önkéntes közembernek, s mint ilyen a gyulafehérvári várostromban s a havasi csatákban és

Lenkey (Lehrer) István, III. zászlóaljbeli százados.

Ottobán Nándor, tiszt, a 82. honvéd zászlóaljbán.

Zathureczky Tamás, hadnagy.

hála még mind erőteljes, munkabíró férfiakat ábrázolnak. Rövid élet rajzaik itt következnek.

Lenkey (Lehrer) István 1848—49. százados született 1822-évi szept. hó 27-én Esztergomban.

A szabadságharc előtt, mint okleveles gyógyszerész Szolnokon volt szép állásban. Innen sodorta lángoló hazaszeretete a hazáért küzdők soraiba.

1848. májustól kezdve beállott a szegedi 3-ik honvédzászlóaljhoz s ennél küzdött végig, eleinte mint közhonvéd, később mint százados egész a borosjenői fegyverletételig.

Részt vett a két szent-tamási, török-becsei, jankováczi, alibunári, pancsovai, szolnoki, tápió-bicskei, isaszegi, váci, nagy-sarlói, komáromi, ácsi, budavári, pered-zsigárdi ütközetekben.

A szabadságharc vége felé Gr. Leiningen őrnagygyá

táborozásokban nagy lelkesedéssel teljesítette a haza iránti szent kötelességet.

Az oroszok bejötte után zászlóaljával Maros-Vásárhelyre, onnan Háromszékre rendeltetvén vissza, ott az oroszok és osztrákokkal több csatát állva ki, július 31-én, a szerencsétlen kimenetelű segesvári csatában Bem által személyesen neveztetett ki tisztté.

A szabadságharc leveretése után orvosi pályára lépett, majd tanár lett s később mint a közélet egyik hatalmas vezére sok nevezetes tiszteletbeli állást töltött és tölt be Brassó város és minden jó magyar ember örömére.

Zathureczky Tamás 1848—49. honvéd hadnagy született Felső-Záthursán 1824. évi január 8-án.

Honvédségi szolgálata előtt okleveles ügyvéd és tiszteletbeli gyakorló ügyész volt, de szép állását habozás

nélkül hagyta oda, hogy ifju életét és munkásságát kizárólag a haza oltalmára szentelje.

Már mint hadnagy több csatát hősiességgel küzdött végig u. m. a zsolna-budatini, turóc-zst.-mártoni, újszónyi, ácsi stb. ütközeteket, miközben jobb karján meg is sebesült, azonban így is végig a csatatéren maradt.

Jelenleg Turóczvármegye központi árvaszékének elnöke s társadalmi életében nagy tisztelet környezi.

Neje elhalt csak négy gyereke él, kik sok gyöngédséggel veszik körül a hajdani hős, édes apát.

Budavár bevételének évfordulója.

Budavár bevételének negyvenhatodik évfordulóját ez idén is kegyeletesen ülték meg a fővárosban. A krisztinavárosi plébániatemplomban gyász-istentisztelet volt, a melyet Rostaházy Kálmán plébános végzett. A templom hajójában diszes ravatal volt felállítva, melyet délszaki növények vettek körül, tetején honvédcsővel, honvédkarddal, elején pedig két nemzeti zászlóval. A gyászistentiszteleten jelen voltak: Degré Alajos, Mikár Zsigmond, továbbá Spur János, Maigraber, Darbay György, Knapp Alajos, 48-as honvédezredek, valamint a menház lakói Alvinczy Albin őrnagy és Fischer hadnagy vezetése alatt. A mise végeztével a 48-as honvédek a sekrestyébe vonultak s itt Degré Alajos megható szavakban köszönte meg Rostaháznak a misemondást, melyre ő szép szavakban válaszolt, kívánván, hogy a Budavár bevételénél küzdött hősök még soká megemlékezhesenek elhunyt bajtársaikról.

Délután négy óraker az agg honvédek kivonultak a budai honvédsirokhoz, hogy leróják a kegyelet adóját. Az öreg honvédek soraiban ott voltak: Kossuth Ferencz, Kürthy Sándor, Beniczky Miksa, Lakatos Miklós, Hentaller Lajos, Kállay Ferencz, Illyés Bálint orsz. képviselők, Degré Alajos stb. A sirnál Beniczky Miksa orsz. képviselő 48-as honvédszázados mondott először beszédet, kegyelettel emlékezve meg a névtelen hősről. Beszéde után a budai paedagogia dalárdája énekelte el a Himnusz, azután Illyés Bálint szavalta el nagy hatással ez alkalomra írott szép költeményét. Most Kossuth Ferencz lépet a sir elé s a következő beszédet mondotta:

Nem tolmácsolhatom azokat az érzelmeket, melyek keblemet elfogják, midőn e szent helyen állok, hol nemzetünk hősei pihennek. Ők és önök, kik bajtársaink voltak, alapították meg hazánk jelenét és jövőjét. S bár ők elhullottak, az eszme örökre él, melyért küzdöttek. Azok iránt, kiknek e haza mindent köszönhet, a szabadságharc dicső hősei iránt a nemzet nem mutatkozott hálásnak, mert kik akkor a hazáért küzdöttek, mint hazafiak ma nyomorognak, küzdve az életfentartásért; azok küzdenek, nélkülöznek, kiknek joguk van követelni, hogy e nemzet meghálálja szolgálatukat s mig olyanok, kik érdemtelenekek rá, nyugdíjat élveznek, addig kiknek a legszentebb jogaik vannak, e jogaiktól eltitteknék. Rövid itt tartózkodásom alatt néhány száz segélyt kérő honvéd fordult hozzám és bár nem tudom milyen eredménnyel, de teljes erőmmel és teljes szívvel meg fogom kísérteni helyzetükön javítani.

E nap jelentőségét én önöknek nem fejtegethetem, ott voltak önök és vigig küzdötték mint e nemzet hősei a világra szóló nagy nemzeti harcot. De bármily hősiessé volt Budavára bevétele, szívemet e napon a bánat érzelmé is elfogja, mert Budavára bevétele volt az első lépés Világos felé, mert ha akkor nem Budavára előtt vesztetgel a magyar sereg, hanem a futó németet kergeti, ma tán Bécs falain belül élvezik önök, a nemzet hősei, méltó jutalmukat.

De felszáradtak az árvák könnyei, az özvegyek fekete ruhái elkoptak, tartsuk meg kegyeletes emlétkben a nemzet összes névtelen hőseit, de emléktükkel együtt tartsuk meg eszméiket, hogy ha a haza újra hívni fog, hívására új küzdelemre készen legyünk.

Azzal a kívánsággal távozom, hogy nyugodjanak békében az itt pihenő nemzeti hősök, de kik itt vagytok élők, mentől később távozzatok társaitokhoz, mentől tovább tartásotok meg lelketek ifjuságát, az Isten áldjon meg benneteket.

A szép beszéd után a dalárda rázendített a Szózatra s ezzel a kegyeletes ünnepély véget ért.

A magyar nemzeti egyesület előkészítő bizottsága számos egyet küldöttségével együtt szintén megjelent a Budavár ostrománál elesett honvédek sirjánál és a honvédszobornál s mind a két helyre diszes koszorut helyezett.

Jegyzetek az 1849-ik évi eseményekről.

-- A hadjárat alatt összegyűjtött adatokból, később a keleti emigratio alatt történetekből egybeállította: Lászlófalvi Velics Károly 1848—49-iki honvédszázados és volt emigráns.

Aznap sok utas volt a hajón s többnyire törökök s Levantinerek, e néven ismerik a benszülött keresztényeket. Az európaiakat „frank csorbasi“ s többnyire „gyaurok“ nak hívják. Az idő is elég kellemes volt s jól haladtunk a sik tengeren, csak másnap a Dardanellákba érve, kezdett a tenger háborogni a tenger szorosban s hajónk is himbálózni, s ez így is tartott a mig a Marmora tengerre ki érhattünk. A Dardanellák torkolatán gyönyörű látványt nyujtottak a mindkét oldalon elterülő városok és a tengerből kiálló kőszikla csucok s zátonyok s nagy vigyázattal s lassu erővel csak vontatva haladtunk át. Kérve azonban Marmora tengerre a déli széllel a mi még mind emelkedőben volt, a tenger nagyban hullámzott, s kapitányunk is kénytelen volt hajójával a sik tengerre kimenni s távola partoktól tartani hajóját, mivel a „Lodos“ (déli szélvihar) mind erősebb lett s nagy hullámokat vert fel s azzal szemben irányozta hajóját, mivel a déli szélviharral csak lavirozva haladhatni előre s azzal szembe kell menni. Az által a nagy hullámok a hajó órába ütközve a fedélzetre is felcsapott a víz s nemsokára a fedélzeten a női utasok is ázni kezdtek s volt rivalgás s szaladgálás a mig alól a hajóba ellettek helyezve. Félelmes volt reám nézve is az első utam a tengeren s borzadva néztem kezdetben a fedélzeten tartózkodva az oldal rácsokba, a mint a hajó egyik hullámról a másikra juthatott — a mi 3-4 öl magasságban volt, a hajó orra felett s arra felkapaszkodva magával rántotta visszafelé a hajót is s arról leereszkedve s a másik hullám alá mélyedve s megint kapaszkodva így haladott tovább egyik hullámról a másikra.

Igen természetes, hogy a hajó e folytonos előre s hátra mozgással s csapkodással nagy ingásban volt s az utasok között a tengeri betegség is elé állott s abban többen szenvedtek. Nekem ugyan nem volt bajom velem, de sőt ellenkezőleg a tengeren mindig éhes voltam, s az étvágyam növekedett. A Marmora tengerre kéréve balról feltűnik a fehér márvány sziget s azzal szemben terül el a tengerparton Rodostó város a hol Rákóczy Ferencz fejedelem telepedett volt le menekült társaival. Rodostó távol benn egy öbölben fekszik. A mint tovább haladtunk egészen Constantinápolyig a tengerparton egyik város éri a másikat s nagyszerű látványt nyujt a szemlélőnek, és a mint közelebb érve a kikötőhöz kimagaslik a Jedikule vár (széltorony) s ezzel szemben a Marmora

szigetek a tenger közepén s ezek között a legmagasabb kősziklás sziget a Mazsarla vagyis a magyarok szigete a hol a régi török hadjárat alatt fogságban is voltak. Alább látható még Prinkipó Herczeg szigetek és a Fenerbakce (lámpa kert) Radikón alól.

Végre feltűnik a távolból is a legmeglepőbb látvány az óriási világ város Constantinápoly, balfelől a tengerparttól a hegyoldal magaslatáig egymást érő ház özön s a között kimagasló számtalan mecsettel és imaházak kupoláival Stambul. Jobbfelől pedig (Skutari.)

Az európai városrészt Galata a tengerparton kimagasló tornyával, s feljebb Pera. E két városrész között benyúló tengeröböl az Aranyszarv elválasztja e két hatalmas várost egymástól a közlekedést hajó hid által fenntartva. Itt egymás hátán tolong a nép s folytonos nyügség és mozgás látható. Az aranyszarv öbölbe gyűlve a tengeri járművek nagyrésze itt a sok kisebb és nagyobb vitorlás tengerihajók és az utazó gőzösek által elvan lepve s egész árboz erdőt ábrázol messziről — s a mint az utazó gőzhajók beérnek a kikötőbe s horgonyt vetnek, kezdődik a csónak hajszá egymást üzve, az egész tenger felülete mozgósítva látszik a különböző csónakok által ellepve s közeledve a hajóhoz hogy az utasokat partra szállítsák. A mint hajónk is közel a karantinhoz megállott s horgonyt vetett először is a hajókém jelent meg s szemlét tartva a hajón a mint a kapitánnyal végzett s a kiszállhatást jelző fehér lobogót az árboz fára felhúzták megkezdődött a partra szállás. Ez idő alatt több ladik vette körül hajónkat s folyt az alkudozás; török, görög és olasz nyelven a partra szállítás végett, e közben megérkeztek a különböző nemzetiségű szállodák küldöttei a saját járművükön lobogókkal, angol, francia, olasz, német és görög szállodákból s felkuszva a hajóra kerestek utasokat.

Nagy bajjal én is kijutottam a partra körülvéve a horvátoktól, a kik azonban csak törökül beszéltek s így velük értekezni nem tudtam, de csakhamar akadtam egy zsidó tolmácsra, a ki németül is beszélt s ezt magam mellé véve egyenesen a magyar egyletbe Pérára mentem vele. Egyelőre ott maradtam, a mig szállás után nézhettem.

Megjegyzendő, hogy a keleten többnyire az osztrák zsidók közül kerülnek ki a tolmácsok s ezek lesve lesik az utasokat a Galata kapunál s mint vezetők ajánlják fel magukat. Így érkeztem meg végre a nagyon is vágyott keleti tündér városba Constantinápolyba 1851-ik évben április hó 18-án délután 5 órakor egyedül magamra — s csak akkor jutottam a való öntudatra s eszméltem fel e hosszú zarándokolásból, a mikor újból honfitársaim közé jutva a magyar olvasó egyletben anyanyelvemen érintkezhettem velük.

Emigráns társaim között egy régi ismerősre találtam — Erdélyből különben is kevesen voltak még akkor — itt volt Dobokay, Frits, Veress, Csiha, Balogh s később ide került még Gróf Karacsai Sándor s Gróf Teleki Sándor. Az öreg Br. Orbán János még a forradalom előtt kijött családjával bizonyos örökösödési ügyben, miután neje után itt örökölt.

Estve többen jöttek még az egyletbe magyar lapokat olvasni s itt találkoztam s ösmertem meg az elnököt Nyujtót s többeket u. m. Hágent Veselényit, Szilágyi Danit, Türr Istvánt, Vinklert, Tótfalusit, Wavreket, Bányait, Kommandingart, Kun Albertet, Sipost, Balog Janit, Inczét, gróf Vayt és Kiss Tónit. Ezek mint rendes tagok többször megfordultak az egyletben s magam is tagja lettem s itt volt rendes összejövetelünk estvénkint a magyar emigránsoknak.

Másnap reggel főgondom volt arra, hogy utlevelemmel rendben legyek a mit megérkezésünk alkalmával a Galata Kapunál várt rendőr egy igazoló jeggyel kicserélve magához vett, a mivel másnap a rendőr hivatalnál jelentkezve utleveletem visszakaptam s siettem azonnal az angol követségnél azt bemutatni s Corfuban átvezetni hogy azzal is rendben legyek, minthogy abban az időben az osztrák kémek itt is nagyban ténykedtek — s lesték az áldozatot a menekültek között, hogy kit kerithetnek kézre és a ki magát el nem látta utlevéllel s minden protectio nélkül tartózkodott még akkor Constantinápolyban, a titkos kémek minden kigondolható ravasz és aljas feladással a rendőrség által ellopták s hurcolták fogságba bármiféle nemzetiségű emigráns lett legyen az francia, olasz, német s főleg magyar és lengyel menekült, ez utolsókra fordítván főbb figyelmet, s megjegyzem, sajnos de ilyen titkos kém volt a menekültekből is felvéve s akadt ezek közül is ily elzúllott egyéniség. Ezek feladata volt a frissen érkező menekülteket azonnal feljelenteni, hogy az osztrák kémsereg saját megvesztegetett embereivel egy bécsi zsidó kém vezetése alatt üldözőbe vehesse.

A mint utleveletem kézhez kaptam azonnal szállás után jártam és egy szobát béreltem a kis kampon ez a város rész van a Galata világító torony felett, Cziprus fenyővel benőtt hegytetőn a legszebb kilátással az alatta elterülő édes viz öbölben, az Arsenálra és a csatornán túl fekvő Stambulra. Ez a hely egyszersmint sétatér, kávéházakkal ellátva a hová estvénként a korai ebéd után szórakozni jár a pérai lakosság előkelősége.

(Folytatása következik.)

OKMANYTAR.

Az erdélyi hadsereg létszámáról. Létszámkimutatások.

I.

(Kivül: Erdélyi hadsereg lovassága létszáma. Junius 1-én. 1849.)

Belül: Erdélyi hadsereg lovassága.

Ezeredj szám	Testület és Parancsnok	század	részlete- sen		összevéve	
			em- ber	ló	em- ber	ló
6	Württemberg huszár belföldön al- euz. Károli Kolozsvárt	1	238	123		
"	Württemberg huszár külföldön	—	—	—		
8	Coburg huszár belföldön őrnagy Pünkösti Kóhalomban	1	187	117		
"	Coburg huszár külföldön	—	—	—		
10	Vilmos belföldön őrnagy Aranyi Segesvárt	1	115	115		
"	Vilmos huszár külföldön	—	—	—		
11	Székely belföldön B. assó- ban és Beszterczén	4	446	367		
"	Székely huszár külföldön	—	—	—		
15	Mátyás belföldön Szebenben	6	868	614		
"	" külföldön	2	242	242		
16	Károli belföldön őrn. Lits- ken M.-Vásárhely	1	66	66		
"	Károli huszár külföldön	—	—	—		
"	Kress lovasság alezredes Perecz	—	—	—		
"	Lengyel lovasság Beszterczén	1	93	62		
"	" Szebenben	1	116	42	271	1718

Nagy-Szeben, Junius 1-én, 1849.

Bethlen Gergely, ezredes, s. k.

II.

(Kivül: Erdélyi hadsereg lovassága létszáma. Junius 4 én 1849.)

Belül: Erdélyi hadsereg lovassága.

Ezerédi szám	Testület és Parancsnok	részlete- sen		összeveve	
		pa- zázs	em- ber	em- ber	l6
6	Württemberg huszár belföldön alezr. Károli Kolozsvárt	1	238	123	
	Württemberg huszár külföldön				
	Coburg huszár belföldön őrnagy Pünkösti Köhalomban	1	184	141	
	Coburg huszár külföldön Vilmos belföldön őrnagy Aranyi Segasvárt	1	115	115	
10	Vilmos huszár külföldön				
11	Székely huszár belföldön Brassóban és Beszterczén	4	446	366	
	Székely huszár külföldön				
15	Mátyás belföldön Szebenben	6	875	619	
	" külföldön	2	242	242	
16	Károli belföldön őrn. Litsken M.-Vásárhely	1	133	121	
	Károli huszár külföldön				
	Kross lovasság alezredes Peczzi				
	Lengyel lovasság Beszterczén	1	138	133	
	" Szebenben	1	116	42	2487.1902

N.-Szeben, Junius 4-én, 1849.

meghagyásból

Bánfi, kapitány, segédtsz.

(Mindkettő egészen nyomtatott, csak a számok, a kelet és ezen szó: „és Beszterczén” van kézírással).

Allomás	Év, hó és nap	Üteg neve	főhadnagy	hadnagy	tüzmaster	tizedes	Tartalék	összesen	Ágyu		golyós	kartács	Gyucsá	Gyuszál	kanócz	üteg kocsi	födetlen ló	szekér	podgyász	Észrevétel
									székely lovas ágyu	lovas										
Tusnádi tüzdó jún. 17. üteg	1849. jún. 17.	székely üteg	1	—	—	—	1	39	3	6	520	116	670	65	9	2	2	2	2	10 nem álladalmi fuvaros van 4 még nem vsalkatuk meg, használatat-lan.
Bükcsárd	"	"	—	—	—	—	—	17	—	—	251	95	90	6	4	—	—	—	—	
Bácsani út	"	"	—	—	—	hiányzik	—	6	—	—	125	24	80	6	3	—	—	—	—	
Ujfalu	"	"	1	—	—	—	2	16	7	2	172	2	250	8	6	—	—	—	—	
Összesen			1	—	3	—	3	78	7	2	1090	85	22	2	2	7	3	3	3	

(Az utolsó sor más kézzel és tenkével írva)

Szabó Samu, s. k. előrségi tüzér-parancsnok.

Belül: Honvéd tüzérség

(Kivül: Olmenti Előőrök ... kimutatása ... 9. Julius hó 17-én).

kimutatása

Olmenti Előőrök

III.

LEVELEZÉS.

Hajdu-Nánás, május 20. 1895.

(Bocskai 53. zászlóaljról.)

Igen sokat olvastam már b. lapjában az 1848 - 49-iki erdélyi hadsereg létszámáról, és mindig vártam, hogy talán lesz valaki ki az 1849. május havától az erdélyi hadjáratokban részt vett 53-ik Bocskay zászlóalj 2-ik századáról említést tenne, de fájdalom, ez feledésbe ment, mivel mint egy különálló század talán mindenkinek szép emlékéből kimosódott, pedig már buzavirágszínű ezüst-zsinoros atilláink is sokakat emlékeztethetne, mivel ez különbözött a többi honvéd egyenruhától. Alantírott, 1849 ápril 27-én lettem mint volt nemzetőri főhadnagy Mészáros Lázár hadügyminiszter által a 53-ik Bocskay zászlóaljhoz azon rangfokozatban kinevezve, melynek századosa Petkó László lugosi hadnagy, Bocskai Antal és Ember András hajdu-nánási illetőségűek voltak. Az 53-ik zászlóaljból azon időben még csak két század volt kiegészítve és teljesen felszerelve. Midőn Hatvani Abrudbányánál csatát veszítve zászlóalját megsemmisítette, az 53-ik zászlóalj két százada azonnal utnak indított.

Halmágyig mindkét század együtt volt, másnap az én 2-ik századom Abrudbányára mozgósított. B. Kemény Farkas vezérlete alá, hol megérkezésünk után Jankunak csordájával kemény és sikeres harcot vívtunk, másnap Topánfalvánál ismét felvertük az oláhokat a hegyekre buvó helyeikre, követhető napokon az oláhok által eltorlaszolt zalathnai szorosot tettük járhatóvá két század honvéddel, hol mind két század a kétfelölly hegyen lévő honvédek oláhság által sok halottat és sebesültet hagytunk hátra. A járhatóvá tett zalathnai szorosban másnap igen nagy veszteséggel síkságra jutottunk, néhány napi pihenés után Károlyfehérvár ostromához rendeltettünk, a várost birtokunkba véve, néhány napig a városban szállásoltunk, később pedig a város alatti táborba helyezkedtünk, hol mindennap voltak a várbeliakkal kisebb-nagyobb csatározásaink, veszítve mindennap két-három halottat és sebesültet, itt a táborban velünk voltak a város magyar érzelmű lakosai, női és gyermekei.

Nagyon hosszas tétlenségünket megzavarta egy Stein ezredestől jött futár, gondolom aug. 13-án azon sürgős izenettel, hogy rögtön induljunk és Szászsebesnél csatlakozunk a Szeben-felől retiráló főhadserghez, a lehető legsebesebb marsban haladtunk, kis seregünknek egyrésze — melynek ezen gárdáját én vezettem — csak néhány percczel előzte meg az oroszokat, az utócsapat már az oroszok által el lett volna vágva, hanem csak nekimentek a Marosnak a ki jó uszó volt keresztül uszott, legnagyobb része belefut. A megmenekült csapat összeolvadva a fősereggel tömegben, az oroszok 36 ágyuja által lövöldöztetve a híres Kenyérmezőn keresztül pírulva a hős Kinizsi szobra előtt eljutottunk a piski-hídig, itt pihenőt tartva, láttam Stein ezredest egész örömtelt arccal a vendéglő tornácán csibukozni, és mikor a piski hidra rá léptem láttam a dévai várat a légbe röppitetni. Piskitől mentünk a Lesnyeki táborba, hova a Görgey fegyver letétele után érkezett meg Magyarországból Bem tábornok, kinek megérkezése után midőn könnyes szemekkel előadta Görgey fegyverletételét, jött egy orosz parlamentáris ezen izenettel: Reődiger tábornokom üdvözlétét küldi és kéri hogy előtте az orosz, háta megett az osztrák hadsereg által két tűz közé szorítottva adja meg magát. Bem a parlamentairnak azt válaszolta: adja át üdvözlétemet tábornokának s mondja meg, hogy Bem fel-tétlenül soha sem adta meg magát. Ezen napon aug.

16-án mentünk Dévára, de mire oda értünk alig voltunk 4—5 ezren. Ekkor Bem elment, Beke ezredes alatt a fegyvert letettük Bem összes tisztikarát. kísérték az oroszok és osztrákok N.-Szebenbe, őrmestertől lefelé kísértettek Károly-Fehérvárra. Századom Abrudbányától kezdve állott 146 emberből, midőn egymástól búcsút vettünk őrmesterem 46-ad magával ment Fehérvárra, nagyrészt csatában és kolerában vesztettünk 100 honvédet, nevük mégis feledésbe ment.

Bajtársi üdvözléssel

Csiha Gábor

volt főhadnagy Hajdu-kerületi honvédelmi egyesületi elnök.

HALÁLOZÁSOK.

Honvédegyleteket, munkatársainkat és lapunk barátait kérjük sziveskedjenek a halálozásokról egy-egy rövid tudósítást írni s a gyászjelentést az ereklye-muzeum számára esetről-esetre beküldeni.

Bartók Antal, ügyvéd, Szatmármegye tiszteletbeli főjegyzője, 1848—49-iki honvédtüzér, május 19-én meghalt Szinerváralján, *Bartók Lajos* országos képviselő édesatyját gyászolja benne. A köztisztelőben állott öreg ur temetésén jelen volt a vármegye intelligenciájának színejeva.

Zágonyi Batz Károly pénzügyi sz.-ellenőr, 1848—49-iki honvédhuzár, 64 éves korában elhunyt Nagy-Váradon.

Dániel Pál, a torontálmegyei zichyfalvai kerület országos képviselője 73 éves korában, május 10-én reggel meghalt Budapesten. Az elhunyt még a szabadságharc alatt kezdte meg a politikai szereplését. 1848-ban mint a zichyfalvai kerület főszolgabíráját a pesti nemzetgyűlésre képviselőnek választották. Követte aztán a kormányt Debrecenbe is, a miért később börtönre ítélték. 1850 óta Aradon ügyvédkedett egész 1861-ig, a mikor a zichyfalvai kerület képviselője lett s e tisztességében megmaradt egész a haláláig. A szabadelvű pártnak volt tagja, a mely 1887-ben alelnökének is megválasztotta. Évek óta betegeskedett már s régóta nem járt a Házba. Mikor a polgári házasság fölött szavaztak, akkor volt utóljára az országgyűlésen. Jártányi ereje nem volt, miért is úgy vitette magát az ülésre s leszavazott a polgári házasság mellett, a melynek behozatala politikai ideálja volt mindig. Haláláról ma a képviselőház is megemlékezett s jegyzőkönyvileg adott részvételének kifejezést.

Egey István volt 1848—49-iki honvédhadnagy máj. hó 21-én morfiummal megmérgezte magát. A nagymultu öreg embert családja reggel halva találta. Egeynek ez előtt keresett fényképíró műterme volt; de később megbukott s nagy nyomorba jutott. A debreczeni műkedvelő fotografusok juttatták már csak néha kevés keresethez, elromlott gépeiket ő vele javították ki. A nélkülözések és gyógyíthatatlan betegsége végre is a halálba üzték a szerencsétlen embert, ki hajdan hősiességgel küzdött a hazáért.

Ferenczy György, szabadságolt állományu m. kir. honvédszázados, községi II-od jegyző, 1848—49-iki honvédszázados, 1860-ik évben Gy.-Szent-Miklós képviselője, volt járási szolgabíró máj. hó 24-én, életének 70-ik, évében Gy.-Szent-Miklóson jobblétre szenderült. Gyászolja *Özv. Ferenczy Györgyné*, a megboldogult neje. *Ferenczy Ilona*, leánya. *Ferenczy Balázs*, öcsce.

Hetyésy Pál, büki birtokos, Sopronmegyének több éven át volt árvaszéki ülnöke. életének 73-ik évében m. hó 7-én Közép-Bükön elhalt. Hetyésy Pál 1848—49-iki években mint honvéd hadnagy, szolgált a 103. honvédszázalójában és Hátszegen tette le a fegyvert, Lázár tábornok

alatt. Temetése a lakosság, ismerősök és rokonok nagy részvéte mellett ment végbe. Közli: *Baranyay Mihály*.

Kőrössy Sándor orsz. gyűl. képviselő Debreczenben máj. hó 20-án meghalt, A részvét a legimpozánsabb módon nyilvánult az egész városban.

Kőrössy Sándor életrajzi adatai a következők:

Kőrössy Sándor született Kecskeméten 1824-ik év december 19-én. Iskoláit Kecskeméten végezte, hol már tanárai az első osztályokban felismerték az anélkül is szorgalmas és példás magaviseletű tanulóban a tehetséget. Kitűnően végezvén középiskoláit, a jogakadémián is kiváló sikerrel vizsgázott le. 1848-ban ügyvédi irodát nyitott Kecskeméten s igen keresett ügyvéd volt, de csak rövid ideig tarthatta fenn irodáját, mert hazafiúi kötelessége más irányt adott pályájának. Fegyver zőrej. csatazaj tette szólítá s a szabadságharcban részt vett ő is, mint hadbíró.

A világosi fegyverletétel után fogságba esett s a józsefstadi fegyházba került. Hosszu időre volt elítélve, de csak öt évet töltött fogságban, mert ezután felsőbb, királyi kegyelemben részesült s szabadon bocsájtott. Fogságában, mint a nagyidők tanuja a szabadságharc idejéből írt „történeti feljegyzéseket,“ melyek kiszabadulása után elszórtan meg is jelentek hírnevesebb fővárosi lapokban.

Alig vetette le rablánczait már 1861-ben Komárom város főjegyzőjévé választatott. A komáromiak szívében még most is él a barátságos, mindenki iránt szíves és igazságos főjegyző emléke. Három évi hivataloskódása után beválasztották a pápai jogakadémia egyik tanszékére tanárnak. Itt tanároskodott egész 1875-ik évig. Ekkor Debreczenben a főiskolai jog és államtudományi kar újra szerveztetvén, 3 tanszékkel bővítették. Az egyikre Kőrössy Sándor, választatott be. Közel hét éven keresztül volt e főiskola tanára. Mindazok, a kik a tanításában részesültek, szeretettel emlékeznek vissza hajdani kedves, tanítványai iránt barátságos modoru és nagytudományu professzorukra. Az 1881-ik évben nagy lelkesedéssel Kőrössy Sándort választották meg Debreczen polgárai képviselőjüknek. Hogy milyen nagyon szíven viselte a város érdekeit, hogy mennyit tett, fáradozott Debreczenért, bizonyítja az a bizalom, szeretet és őszinte ragaszkodás, melylyel a szavazó polgárok viseltettek szeretett képviselőjük iránt. Kőrössy Sándor évilhetetlen érdemeket szerzett irodalmi működésével is. Számos jogi műve van, melyek közül legkiemelkedőbb munkái a debreczeni kiadásban megjelent „Büntetőjog“-a, melyet éveken át használtak a jogászok kézikönyvül s mely második kiadásban is megjelent. Nagyobb munkája még a „Monographia a párviadalokról.“ — Ezeket kívül számos jogi műve, részben röpiratai kerültek a könyvpiacra. — Kőrössy Sándor már évek óta beteg, mely betegsége mindinkább előrehaladottabbá vált. Második neje példás hitvesi szeretettel gondozta, ápolta beteg ágyánál, legkisebb ohaját is teljesítve a 71 éves öreg urnak. Gyermekai egyik nejétől sem voltak.

Kövecsy Ferencz, nyugdias tizedes szegény állapotban meghalt, f. hó 17-én. Szolgált a bácskai gyalog véd csapatnál. A bajai honvéd egyesület temettette el. Közli: *Taub József* egyesületi elnök.

Kalusovszky Korvin Henrik tábornok meghalt Washingtonban. Az elhunyt lengyel származásu volt, 1830-ban a lengyel szabadságharc egyik vezető embere. 1848-ban Kossuth Lajoshoz csatlakozott, a kinek később belső barátja lett. Kalusovszky negyven esztendővel ezelőtt vándorolt ki Amerikába, hol Washingtonban telepedett meg.

Idősb Kiss Dániel, az 1848—49-diki időnek egyik legtiszteltebb alakja, hajdumegyei árvaszéki ülnök, a szoboszlói kerületnek az 1881—49-diki ülészakban orsz. képviselője, a függetlenségi és 48-as pártnak rendíthetetlen híve és hajdusoboszlói vezére, ki az egész vidéken nagy tiszteletben állott, két napi szenvedés után agyszélhűtésben m. hó 8-án 75 éves korában meghalt. Az elhunyt igazi Bocskay-ivadék volt, magyar és hazafi minden ízében békeszerető, jótékony, nemesszívű ember. A szoboszlói hajduknak valóságos zarándokhelye volt vendégszerető háza, a hol köz- és magánügyekben atyai jótanácsokat, a szűkölködőknek pedig anyagi támogatást is juttatott. Tettek idején csendes természete mellett a legerélyesebb akarakterő és a tettvágy kötelelességérzete lelkesítették.

Özv. Koncz Györgyné meghalt. A világon senkije sem volt annak a derék, özvegnőnek, ki férje oldala mellett a szabadságharcban tevékeny részt vett. Egyedül, elhagyottan élt öregségére Kolozsvárt. Temetéséről a kolozsvári honvédegylet gondoskodott. Az egylet adta ki a szomorú jelentést is, mely így szól:

A kolozsvári 48—49-es honvédegylet a távollévő rokonok, Vots Ottó csik-szeredai és Vots Alajos tatrángi lakosok helyett szomorúan jelenti, hogy néhai Koncz György 1848—49-iki honvéd őrnagy bajtársunk özvegye sz. Sztaniszláv Veronika életének 84-ik és özvegyiségének 34-ik évében, május hó 5-én, éjjeli 11 órakor csendesen elhunyt.

Végtisztessége kül-monosrutczai 9. számú lakásán f. hó 7-én, a róm kath. szertartás szerint fog megtartani, melyre bajtársaink és az ösmerősök szomorúan meghivatnak. Kolozsvár, 1895 május 7-én. A kolozsvári 1848—49-es honvédegylet választmánya

A temetésen testületileg vettek részt a kolozsvári honvédek.

Az elhunyt özvegy nő ilyen öreg korában is rokonszenves egyéniség volt. A segélyző-egyesülettől ellátást kapott. A királynál férje és maga sorsa érdekében több ízben volt. Ő felsége már személyesen ismerte s a mikor Kolozsvárra jött az 1887-i látogatása alkalmával, a mint meglátta a közönség soraiban az öreg urnót, mosolyogva barátságosan köszöntötte,

Mihalkovich Károly 1848—49-iki honvéd, élete 78-ik évében m. hó 10-én Budapesten meghalt. Utolsó órájáig égett keblében a honfitűz s minden vasárnap kizárándokolt Kossuth sirjához, hogy ott egy imát rebegjen el.

Ocsavszky Vilmos, Selmecz-Bélabánya szabad királyi bányaváros polgármestere, volt 48-as honvéd, m. hó 12-én hosszas szenvedés után meghalt. *Ocsavszky* a szabadságharcban átlőtt mellel hagyta el a csatatér, de súlyos sebéből csodálatos módon kigyógyult. A boldogult özvegyet és két kis koru árva hagyott hátra. — Temetése méltó volt az ő tisztelt emlékéhez.

Ozori és kohanócsi Ottlik Gedeon 48-as honvédhadnagy, gazdasági számtartó Sarisdon (Fehérmegyében) 64 éves korában hosszas betegség után meghalt,

Ottobán Károly 1848—49-iki honvédhuszár, az udvarhelymegyei *Füle* községben meghalt márczius 18-án, 74 éves korában. A megboldogult hős, 1840-ben állott be a József-huszárokhoz és 1848-ban az egész ezreddel áment a magyar hadsereghez. Ott volt Buda ostrománál és bevételénél. A világosi fegyverletétel után besorozták a 4-ik számú Schlick gróf nevét viselő huszár-ezredhez és ott szolgált 1852-ig. — Áldás hamvaira.

Petheő Vilmos, 48-as honvédezredest, a honvédsereg egyik vitéz katonáját, m. hó 16-án temették el. *Petheő*nek kiváló része volt a branyiszközi diadal kivívásá-

ban. A magyar támadó seregnek egyik dandárát ő vezette rohamra. Tudvalevő, hogy a Branyiszkón fölfelé szerpentin-utak vezetnek és az ut a csucsig éppen huszonkét kanyarulatot tesz. Ezeknek a kanyarulatoknak mindegyikét külön kellett bevenni, a mit a felül elhelyezkedett ellenség előnyösebb helyzete roppant megnehezített. E huszonkét külön hadállás mindegyike ellen vezette *Petheő* a diadalmas rohamot — A 82 éves öreg ur maga a következőleg mondta el a roham történetét: Katonái éhesek voltak és szomjasak, a hideg pedig dermesztő. Valahol előkerített egy hordó spirituszt, azt föleresztette vízzel és ihatott minden legény, a mennyit tetszett. Aztán megnyugtatta őket, hogy ne féljenek mert az ellenség a mely magasabb helyen áll, fejük fölött fog ellődözni. Aztán tüzelte katonáit, hogy csak az első rohamnál legyenek bátrak, a többi magától jön. Ha elfoglalják az első állást, a másodikba már a hátráló ellenséggel együtt vonulnak be s az nem fejthet ki többé ellenállást. Így is történt. Az igazi küzdelem csak az első pozícióban volt kétségbeesett.

Szabó Lajos honvédőrnagy. A „Történelmi Lapok” egy barátja haláláról szól az alábbi hir.

Alólirottak a fájdalom legmélyebb keserűségével jelentik, hogy szeretett édesatyjok és nagyatyjok Erdőcsinádi Szabó Lajos ügyvéd, Tordamegye volt táblabírája, 1848—49-iki honvédőrnagy, Tordaaranyosm. 1848—49-iki honvédegylet és a függetlenségi és 48-as párt elnöke, élete 82-ik évében, hosszas szenvedés után m. hó 22-én délután 4 órakor elhunyt.

A hazai, közjogi nagy politikai elvek, a közszabadság vezér bajnoka; a honszerelem, az elvhűség mintaképe; nemes, nagy jellem; meleg, gyöngéd, szerető szívé; az igazság tántoríthatlan szószólója volt. Ő a drága halott és a sirig hön szeretett hazájának hős katonája s a legegyszerűbb polgára.

A szép tavasz a természet újraélesztője hozta a zord enyészetet, hogy a jó, igaz és szépért rajongó nagy lelkét virágos utján vigye a feltámadás örök honába.

Szent emléke örök leszen bánatos lelkeinkben és a haza hű fiai kebleiben.

Hült teteme m. hó 24-én délután 4 órakor, rövid halotti ima után, az ev. ref. egyház vallásos szertartásával örök nyugalomra helyeztetett.

Béke megdicsőült hamvaira!

Torda, 1895. május hó 22-én.

Erdőcsinádi Szabó Gy. ügyvéd, neje, Baczony Mariska és kis fiok. Erdőcsinádi Szabó Géza, m. kir. honvéd százados. Erdőcsinádi Szabó Ilona, özv. Rend Dénesné és gyermekei: Irma, Aurél és Gyula.

Az elhunyt a negyvenes években több ízben járt Kossuth Lajosnál. Érdekes dolgokat beszélt a „Történelmi Lapok” szerkesztőjének a nagy hazafival folytatott beszélgetésről; Kossuth arcza az időben a tulságos sok munka következtében úgy nézett ki, mint ha szervezete száraz betegségre lett volna hajlandó.

Sobár Flórián 48-as honvéd, Muraszombaton elhunyt 74 éves korában.

Svatics Imre. E hó 2-án helyezték nagy részvét mellett, a somogy megyei szt.-gáloskéri családi sirboltban örök nyugalomra, bocsáti *Svatics Imre* földbirtokos megyei bizottsági tagot, a 46-ik honvédzászlóalj volt századosát, a somogy megyei 1848—49-iki honvédegyesület elnökét, melynek nevében Nyulassy Pál egyesületi alelnök tartott beszédet a koporsó fölött és arra diszes koszorút helyezett.

Simkó Frigyes, balassa-gyarmati ágostai evangélikus lelkész, Nógrádmegye alesperese, Nógrádmegye bizottsági tagja, és a szabadságharcban vitéz honvéd vala, ki m. hó 21-én hunyt el örök álmra, 65 éves korában. A negyvennégy évig nagy tisztességben lelkészkedett *Simkó Frigyes* alesperest nagy rokonság gyászolja és siratja a vidék közönségével együtt, és nagyon sokan kísérték ki utolsó útjára azok, a kik életében a hőst és az igazi papot becsülték.

Szabó Zsigmond, volt 1848—49 iki honvéd m. hó 25-én, *Aradon* a Batthyány-utczában hirtelen összerogyott és mire orvosi segély érkezett, meghalt; halálát régi tüdőbaja okozta.

Szerencsés Lajos esztergomi, elhunyt m. hó 25-én 84 éves korában *Esztergomban*. Az elhunyt öreg vitéz 48-ban mint honvédhuszár őrmester *tizenhét* csatát harczolt végig. Temetése szokatlanul nagy részvét mellett ment végbe, és egykori bajtársai is ott voltak testületileg a temetőben, a hol *Tóth Imre*, az esztergomi honvéd egyesület elnöke bucsuztatta el örökre.

Selyei és szentlászlói Tholnay Gábor, 1848—49-es honvédrónagy, a marosszéki 12-ik zászlóalj parancsnoka, később m. kir. honvéd alezredes, főparancsnoksági első segédtsízt, több ízben országgyűlési képviselő, a nemzeti párt alelnöke, Maros Tordavármegye virilise, május 24 én életének 75-ik évében, szívszélhűdés következtében meghalt *Tholnay Gábor* előkelő erdélyi nemes család sarja volt. Tanulmányainak befejezése után a katonai pályára lépett és végigküzdötte a szabadságharcot. Az alkotmány visszaállítása után az ujonnan szervezett honvédség kötelékébe lépett és mint főhadnagy, szárnysegéde volt *József kir. hercegnek*. Néhány esztendei szolgálat után kilépett a hadseregből s ez időben választották meg országgy. képviselővé és pedig nemzeti párti programmal *Tholnay* e pártnak leghivebb és mindvégig buzgó tagja volt. Elvtársai kiváló tisztelettel viseltettek iránta és bizalmuknak azzal adták kifejezést, hogy a párt alelnökévé választották. A legutóbbi választások alkalmával agg korára való tekintettel nem nagy sujt fektetett mandátumára és így esett, hogy *Tholnay* a most folyó országgyűlési ciklus alatt nem volt tagja a Háznak, a hol különben minden pártnak osztatlan tiszteletét és szeretetét birta. A megboldogult állandóan jó egészségnek örvendett és oly úde színben volt, hogy bárki is 10—15 évvel fiatalabbnak gondolhatta. Még tegnap délben is teljesen jól érezte magát; együtt ebédelt *Horváth Lajos* országgyűlési képviselővel. Edéd után a *Fiumei kávéházba* ment. Innen hazatért muzeum-körut 7 szám alatt levő lakására, hol pihenni akart. Alig kezdett azonban vetközödni szívszélhűtés érte mely véget vetett az érdemes férfiú életének. *Tholnay Gábor* halála mindenütt, de különösen a nemzeti pártban mély részvételt kelt. A párt koszorút helyezett a megboldogult ravatalára, kinek hült tetemeit Erdélybe, Nyárad-Gálfalvára szállítják, a hol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Halálát fia, *Tholnay Regina* nővére, özvegy *Elekes Károlyné* s nagyszámu rokonság gyászolja.

Vavrik Endre, 1848—49-es honvéd elhalt Bpsten.

Weinrich Frigyes 1848—49 évi honvéd huszár őrmester május 23-án elhalt Nagy-Szebenben. Közli: Pünkösti Gergely.

KÜLÖNFÉLÉK.

Honvéd-alapítvány. A budavárbeli honvédszobor bronz koszorújára a hölgyek által gyűjtött összegből 3000

forint maradt. Ez összeget a koszorubizottság a fővárosnak adta, hogy annak kamataiból elaggott honvédekét, vagy azok családtagjait segélyezze. A tanács a tőke kamatának felét ez évre *Bérczy István* 48-as honvédfőhadnagynak, másik felét pedig *Verdóssy Erzsébetnek*, egy 48-as honvédrónagy özvegyének adományozta.

Kossuth-szobor Szatmáron. A szatmári függetlenségi es 48-as párt mult hó 26-án gyűlést tartott és azon *Farkas Antal* ügyvéd elnöke alatt kimondták, hogy a városban *Kossuth Lajos* nagy emlékét szoborral örökítik meg. A célra megyeszerte gyűjtének.

Társas estély. Majdnem 50-re ment azok száma, a kik május 15-én este összegyűltek a *Herczegovina* nyári mulatóhelynek külön helyiségében, hogy a *Történelmi muzeummal* rokon testületek minden hó 15-én rendezni szokott estélyét fenntartsák. Ennek a társas összejövetelnek két nevezetesebb mozzanata volt.

1. Az összejöveledek három évi cziklusá e nappal nyert befejezést, 2. *Hegyesi Márton* történetírót ünnepelte a társaság,

Szabó Samu üdvözölte az egybegyűlt vendégeket, *Hegyesi M.* azután egy pár magyarázó szó kíséretében bemutatta azokat az iratokat, a melyek fenmaradtak a 48—49 évből s melyekből az erdélyi hadsereg teljes létszáma hitelesen megállapítható. Érdekesen összefoglalva ismertette azokat a mozzanatokot, a melyek a hadsereg létszámának kérdésénél a „*Történelmi Lapok*“-ban eddig felmerültek. A megsárgult penészrágta iratok különösen az öreg honvédek körében keltettek köz-érdeklődést. — *Szabó Samu* szemeibe köny lopódzott, a mikor felmutatták a sajátkezűleg 46 év előtt tuszádi fürdő tájékán irt létszám kimutatást, mely felünteti, hogy hét ágyu felett parancsnokolt az egykori dalia. — E hetvenhét darab nagyértékű kimutatásról rövid ismertetést e lapok május 15-ik száma már közölt. *Kuszkó István* felolvasta a betegeskedés miatt meg nem jelenhetett *Végh Bertalan* ezredes, *Szentgyörgyi József* huszár főszázados, *Bíró József* honvéd főhadnagy, honvédegyleti alelnök leveleit, kik a társaságot s ennek tisztelt vendégét, *Hegyesi Márton* üdvözölték *Szentgyörgyi József* *Hegyesi* figyelmét a biharmegyei levéltárban levő fontos, történelmet kiegészítő okmányokra hívja fel s panaszoja szomoruan, hogy súlyos beteg. A társaság egyhangu óhajlásának adott kifejezést, hogy egészsége mielőbb álljon helyre a kamarilla által sokat üldözött egykori bajnoknak. Vacsora után a muzeum öre érdekes visszapillantást vetett a társas estélyen folytatott megbeszélések nyomán keletkezett, hazafias czélú maradandó alkotásokra, utalt arra, hogy a történelmi adatok gyűjtése és tisztázása körül mily odaadó és mily sikerteljes munkásságot fejtett ki *Hegyesi Márton*, ki több mint 30 év óta minden idejét minden munkásságát a történelmi adatok gyűjtésének, rendezésének szentelte. Rámutatott, hogy 4 havi folytonos munkának eredménye e közlemény, mely az erdélyi hadsereg létszámáról folyó vitát is a *Hegyesi* tollából, tisztába hozza s melyet a *Történelmi Lapok* május 15 száma közölt.

Szerencsés találkozására a véletlennek, hogy ép a mai napon, három éves évfordulónak ünnepnapján üdvözölhetjük körünkben.

A muzeum őről *Szabó Samu* tanár véve át a szót, indítványozta, hogy a társaság szeretett vendégét, ki már harmadizben kereste fel a kört, egy emlék levéllel tüntessék ki, és ez emléklevelet mindenki írja alá s nevének fenntartása céljából kisebb adományokból alapítványt létesítsenek, melyet időről-időre növelni fog a társaság.

Az ajánlatot lelkes éljenezéssel fogadták, az alapítvány első köve 15 frt. hamarosan egybegyűlt a társaság apró adományaiból s az emléklevelet, melyet valamenyien aláírtak, éljenezés mellett olvasták fel.

Az alapítvány a kolozsvári kereskedelmi bankban kezeltetik „*Hegyesi Márton alapítvány a kolozsvári orsz. ereklye muzeum javára*“ cz. alatt, mely a következő estén növeltetni fog, s Kozma Ferencz kir. tanácsos, Kolozsmegye tanfelügyelője kezelésére bízott.

A levelet felolvasás után szép szavak kíséretében nyújtotta át Szabó Sámuel az ünnepeltnek. Hegyesi Márton megilletődve vette azt át, kijelentvén, hogy ő a lengyel szabadságharczi kopott, tépett egyenruháját drága ereklyeként őrzi. E megviselt ruha mellett legdrágább emléktárgya lesz e levél, melyet kolozsvári kedves ismerőseinek köréből kapott.

Kozma Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő a társaság jelenlevő szépeire, a hölgyekre mondott nagyon szép felkösztöntőt, kiemelve közöttük *Hegyesi Mártonné úrnőt*, ki férje oldala mellett e társaságot is felkereste.

Az estély hangulatát nagymértékben emelte Girsik Gyula gyönyörű éneke, melylyel a társaságot mulattatta. Bele vegyült a szép ének szóba a kolozsvári dalkör kitűnő tagjainak Szilágyi Ferencz, Kerekes István, majd Dunky Béla, érczes hangja is s mikor a régi hazafias nótákra került a sor, az öreg honvédek azon vették észre magukat, hogy ők is együtt énekelnek a fiatalokkal együtt énekeltek velük a jelen volt hölgyek is. A kolozsvári dalkör tagjai nagy halára kötelezték a társaságot közreműködésükkel. Az estélyt 11 órakor Szabó Samu elnök köszönő szavakkal zárta be.

Emlék levél Hegyesi Mártonnak. Egy szép emlék levelet nyújtottak át szeretett vendégüknek május 15-én, a kolozsvári társas estély tagjai tiszteletük és elismerésük zálogául. A levél 46/63 cm nagyságu papíron van kiállítva, körzetének rajzában korona alatt egyesített Magyar és Erdély czimer, Kossuth Lajos 48-beli képe, zászlók, diadal jelvények, Kossuth Lajos sajátkezű kézírata, a „Történelmi Lapok“ kisebbített rajza, továbbá Petőfi arcképe s a „Nemzeti Dal“ eredeti kéziratának hasonmása látható.

A szöveg így szól:

3 sz.

Mi az alábbi napon és helyen megjelenve, ünnepélyesen kitüntetjük *Hegyesi Márton nagyváradi ügyvéd urat, az 1848—49-es idők történetíróját a „Történelmi Lapok“ híváló munkatársát, a „Vasvári kör“ tiszteletbeli tagját amaz érdemeiért, hogy a hazafias eszmék és ügyek szolgálatában mindig lelkesen buzgolkodni és sikerrel cselekedni láttuk; kitüntetjük őt azért is, mert a nagy napok történetét és emlékeit barát-szágasan megvitató és fentartó összejöveteleinket szorgalmasan látogatta s e társaságot Nagy-Váradról már három ízben szerencsésítette megjelenésével. Kitüntetjük őt azzal, hogy nevének fenmaradására a Kolozsvári Orsz. Ereklye-Muzeumban alapítványt létesítünk és ezt az oklevelet tiszteletünk és szeretetünk zálogául aláírásunkkal ellátva átnyújtjuk.*

Kifejezést adunk egyuttal ama szívből eredő óhaj-tásunknak, hogy a magyarok Istene a haza, a nemzet javára, társaságunk örömeire, ügyünk előmozdítására ünnepeltünket sokáig éltesse.

Kelt Kolozsvárt, 1895. május 15-én a társas összejövetelek harmadik évforduló napján.

Bem tábornok pecsétje. Teleki Sándor pecsétje. Egyik lapon: Teleki Sándor ezredes, az erdélyi hadsereg főfelügyelője, korona nélküli magyar czimer, a másik lapon: „In hoc signo vinces.“ 1849.

Az emléklevelet aláírták: Kozma Ferenczné, Girsik Gyuláné, Janky Rozán, Kerekes Istvánné, Dunky Béláné, Poszler Gyuláné, Szeghy Erzsébet k. a., Kuzskó Istvánné, Szilágyi Ferenczné, Vincze Istvánné, Hegyesi Mártonné. A nagy idők gárdájából: Szabó Sámuel honvédegyleti elnök, Münster Ede 11 zászlóaljbeli honvéd és magyar legiónista, Borbély Mihály az 1. honvédezből, Nedoroszték János I honvéd zászlóaljból, Mamicza János 12. zászlóaljból tizedes, Szucsáky Imre tüzemester Komárom várából, Bay János hadnagy, Kalmár Antal III. zászlóaljbeli főhadnagy, Persián Gerő dr. honvéd vadász, Czákó József 85. zászlóaljbeli őrmester, Bocskor Lajos 79. zászlóaljbeli altiszt, Székely Márton lovas százados, Vincze István, Spaller Károly a vörös sapkás 11 z. a. őrzetetője. Aláírták továbbá: Kozma Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő, Hóry Béla Kolozsmegye árvaszéki elnöke, Girsik Gyula m. á. v. hivatalnok, Kerekes István m. á. v. hivatalnok, Sárdy Lőrincz, hivatalnok, Ferenczi Ignác, Kovács József, j. i. igazgató, Dunky Ferencz, a Történelmi Lapok fényk. munka társa, Poszler Gyula, a Vasvári kör pénztárnoka, Dunky Béla, Kuzskó István a Történelmi Lapok szerkesztője, Esztegár Kristof kereskedő, Szeszák Ferencz, Balázs K. József tanító, Szilágyi Ferencz megyei hivatalnok, Walter Ede stb. stb.

Az alapítvány el van helyezve a Kolozsvári Kereskedelmi Bank 2885 sz. betéti könyvecskéjében „*Hegyesi Márton*“ alapítvány a Kolozsvári Orsz. Ereklye-Muzeum javára“ czimen.

Hasonló emléklevelet még csak hárman kaptak: 1. Kalmár Antal főhadnagy, 2. Nedoroszték János és Hegyesi Márton.

A funerátor sirköve. A nemzet funerátorának, a tavaly elhalt *Vasvári* bácsinak sirhantja nem fog jel-telen maradni. Kegyeletes emberek gondoskodtak róla, hogy sirja fölé emléket állítsanak. Sirkövére adakoztak: Kossuth nőegylet 5 frt. Kreith Béla gróf 2 frt. Uj-Pest községe 10 frt. Lengyel egylet 2 frt 50 kr. Egyetemi ifjuság 5 frt. Kossuth Ferencz 1 frt. Lakatos Miklós orsz. képv. 1 frt. Bányai vendéglős 1 frt. Cserey Ignác menház parancs. 1 frt. Cséry Juliska 1 frt. Komlód Arthur 50 kr. Németh Mariska 50 kr. Régi magyar asztaltársaság 2 frt. B. P. N. N. 50 kr. Sternberg hangszerész 50 kr. Jamics 30 kr. Lukáné 30 kr. Vasvári Kovács Imre 5 frt. V. Kovács Lajos 5 frt. V. Kovács Antal 5 frt. V. Kovács György 5 frt. V. Kovács Anna 5 frt. Furmann Irma 5 frt. A kegyesszívű adakozóknak ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja az elhunyt öcsese, *Vasvári* Kovács György, volt 48-as honvéd.

Elrejtett 48-as véreskard. Miskolczon a sörház utcában új iskolát építenek és a lebontott régi ház padlásán, rejtek-helyen eldugva, a szabadságharcz kardjaira emlékeztető diszkardot találtak a munkások. A kard aranyozott, éles és mind a két oldalán vérnyomok vannak. Most Mikuleszki István ref. hitközségi elnök őrzi.

A kápolnai hősök emléke. A kápolnai csatában elesett honvédek emlékét ez idén is kegyelettel ünnepelte meg az ottani polgárság. Az ünnep gyászistenitisztelettel kezdődött. A gyászmisét egy 48-as honvéd, Klampavszky szilhalmi plébános mondta az elesettekért. A templom hajójában ravatal volt felállítva, megrakva koszorúval, körüllette 48-as honvédek állottak diszörséget egy rongyos, sűrűn átlukasztott zászló alatt. A mise alatt az egri dalosok énekeltek a gyászdalokat. Mise után a közös sirhoz vonult ki a közönség s énekelte a Hymnuszt és a Szózatot s kegyeletesen csendben hallgatta meg az elmondott gyászbeszédet.

nelmi Lapok"-tól. Ez íven a maguk részéről 48 frt 49 krt. adakoztak, s Kolozsvár polgárai körében pedig összegyűjtöttek egy szép összeget 139 frt 89 kr. pénzt nyugtáztunk mi a múlt évben a Vincze István gyűjtéséből. A lelkes gyűjtő ezentúl is tovább folytatta a gyűjtést s újabbán a következő összegek folytak be:

Darnay István	5 frt — kr
Mária Anna	1 " — "
Hevesi József	10 " — "
Bányai Sámuel	1 " — "
Bagaméry István	1 " — "
Mattay Kálmán	10 " — "
Dömzsödi Sándor	1 " — "
Tóth József	1 " — "
Zajácz Farkas	— " 30 "
Fechtig György	— " 50 "
Toi dai Sámuel	1 " — "
Szilágyi Lajos	1 " — "
Cserey József	— " 50 "
Bodnár Károly	— " 20 "
Szilágyi József	— " 50 "

Összesen: 34 frt — kr.

Ehhez a múlt számunkban kimutatott összeg 432 " 97 "

Összesen 466 frt 97 kr.

A négyszázharminckét irt. 97 kr. ideiglenesen el van helyezve a kolozsvári kereskedelmi bankban a 2082. sz. könyvecskében.

E szerint Vincze István és neje összesen 173 frt 89 krt. gyűjtött.

A gyűjtő iv mint egy tépett zászló elrongyolva czérnával össze varrva került vissza, de a szép eredmény szebben beszél minden dicséretnél.

Br. Majtényi kapitány hol van? Felkérem a tisztelt szerkesztő úr becses engedelmével 48-as honvéd bajtársimat, sziveskedjenek e lap útján tudatni, ki tud róla, hogy *Br. Majtényi* a 8. h. zászlóajnál volt százados él e? s ha él, hol van. Nekem ugyanis ő lenne a leghitelesebb tanum arra, hogy az említett zászlóajnál őrmester voltam, mert ő, *Br. Majtényi kapitány* nevezett ki azzá. E tanúságra azért van szükségem, mert nemrégől fogva nekem is jár segély a honvédalapból, de csak úgy, mint *tizedes*-nek, holott én *őrmester* voltam, 49-ben. — Nagy-szebenben voltam a kasamatákba zárva s azt tudom, hogy *Br. Majtényi kapitányom* is ott volt zárva egy más czellába. A szűk ablakon ki láttam, amint egyiket másikat vitték ki — főbe löni, egyiket sem ismerhettem fel. Lehet hogy *Majtényit* is főbe lötték ott, s lehet hogy nem.

Torda, 1895. május. 15.

tisztelettel

Bauer János honvédőrmester.

Bekötési táblák az 1848—49. Történelmi Lapok 1892. és 1893. és 1894. évi folyamának bekötésére decz. elejétől kezdve, darabonként 80 krral megrendelhetők a kiadóhivataltól. A bekötési tábla diszes kiállítással készül. Az 1892-ik első évfolyam táblája vörös angol vászon, az 1893. év folyam táblája fehér. Az 1894. évfolyam táblája pedig zöld angol vászomból készül. A m. é. folyamok bekötési táblái olcsó, elegáns és izléses kiállításáért előfizetőink körében nagy keresletnek örvendtek. E táblába kötve, a Történelmi Lapok bármely szalon asztalnak diszét képezi. A tábla első lapján piros (a II. é. folyamánál fehér a jelenleginél zöld) alapon arany nyomással koszoru által övezve foglal helyet Magyarország és Erdély külön-külön álló czimere, melyet felül, szent István koronája foglal össze. Ez alatt disz betűkkel a lap czime, a szerkesztőség s az évfolyam van feltüntetve. E fel-

írást, a tábla szélein izléses fekete nyomású körzet veszi körül. A tábla hátsó lapján vaknyomású ékitmények foglalhatnak. A tábla sarkára az első lapon foglal felírat van arany nyomással helyezve. E felhívást azért tartjuk szükségesnek most idejében közölni, hogy olvasóinknak módjuk legyen az ideje korán való megrendelésre s tájakoza legyünk a készítendő példányokszámára nézve.

Az orsz. ereklye-múzeumba érkező adományok.

0177. *Gohl Ödön* adománya Szabadkáról:

Egy drb. 1849. márcz. 10-én kibocsátott 20 kroszabadkai pénzjegy. I. 89. sz.

0178. *Reményik Károly* adománya Kolozsvárról:

Egy három élű szurony, melyet a Báthory-ház lebontása alkalmával elrejtve találtak, s mely alakjáról itélve a 1848—49-iki szabadságharcz egyik fegyvere volt. II. 65. sz.

0179. *Husztai Zoltán* adománya Kolozsvárról:

Hét drb. kabinet nagyságu fénykép, öreg honvédek képei u. m. Gr. Teleky Sándor, Bocskor Lajos, Kaukál Ferencz, Kovács József, (Háromról a név hiányzik). V. 119. sz.

HIRDETÉSEK.

ERDÉLYI EGÉSZSÉGI LABDACSONK.

(CSODA-LABDACSONK.)

Mindennemű székrekedés és azok következményei eltávolítására, hogy mily kitűnő házi szer, mutatja az a körülmény, hogy minden más összetételt tul szárnyalt, semmiféle ártalmas szert nem tartalmaz, éppen ezért nem ártalmasok a gyomor- és belekre. hanem az emésztést rendes állapotba hozzák; aranyeresek, gyomor- és májbajosoknak és azoknak, kik ártesti idegbántalmakban szenvednek és a vértisztítást igénylik, biztos gyógyulást hoz, helyreállítják és fentartják az egészséget.

A fenti bajokon kívül a következő bajokban nyújt alapos segélyt: Kezdetleges, nyílt és vak arany érnél, mindennemű kiütéseknél, régi sebeknél, sömör-, otvar-, fekélyek-, fej- és fülgyádalomnál, gyomorhurut-, gyomorgörcs-, hányinger és nehéz emésztésnél. Továbbá rheumaticus bajoknál az epe kiválasztást elősegíti, egyszersmint övszerűl szolgál a járványos betegségeknek.

HASZNÁLATI UTASÍTÁS.

Felnőttek reggel és este 2—3 labdacsonk vesznek. Erősebb szervezettük 4—4 szemet vehetnek, kik gyomorbajban szenvednek és hosszabb kurát akarnak tartani, minden reggel vegyenek 2 szemet. Ára egy próbadozsnak 21 kr. egy rendes doboznak 50 kr.

KAPHATÓ:

NAGY SÁNDOR

gyógyszertárában a „vörös kereszt”-hez Maros-Vásárhelytt, Szt.-György-utca 4. sz.

Gyógyászati különlegességek. Illatszerek. Pipere- és gyógyszerzsánpakok. Gyógyborok. Valódi tokaji asszu-Francia és magyar Cognak. Mindennemű ásványvizek. Legkitűnőbb minőségű „China Malaga” és „China-Vas-Malaga” bor. Sebészeti eszközök. Kötészek stb.

Egyedüli készítője és szétküldési raktára a már 10 év óta közkeveltségnek örvendő „Gyöngyvírág” különlegességeknek u. m.: Gyöngyvírág hölgypor, szájjíz, fogpor, arczkenőcs, mosdóvíz, hajolaj, pomádé, brillantin, viasz pomádé illatszere, eau de Cologne, hajszesz, szappan és Gyöngyvírág szobafüstölőnek.

Készítője a legtisztább gyógyszerészeti szeszből előállított Sósorszesznek és a Dr. Tischler általános elterjedt gyógyerejű szájjíz és fogporának.

Levélbeli megrendelések postai utánvét mellet a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek; csomagolásra nagy gond fordítatik.

1. a honvéd neve:
 2. Született 18 hó n megye
..... községben. — Vallása:
 3. Honvédségi szolgálata előtt mivel foglalkozott, vagy mily állást töltött be?
 4. 1848—49-ben, mely időtől kezdve, meddig szolgált?
 5. Honvéd minősége, melyik honvédzászlóaljnál vagy csapatnál szolgált?
 6. Ütközetben vett-e részt, melyekben?
 - hol? mikor?
 - megsebesült, hol?
 7. A honvédségnél legutóbb milyen rangot viselt? Részesült-e kitüntetésben?
 8. Jelenleg mi a foglalkozása?
 9. Jelenlegi tartózkodási helye megye
..... város község.
 10. Nős-e, vannak-e gyermekei? Milyen állást foglalnak el? Milyenek a vagyoni viszonyai?
 11. 1848—49-ről történeti visszaemlékezéseket írt-e, mely czim alatt, hol, mikor jelentek meg?
 12. Vannak-e egykoru jegyz etei, levelei, emléktárgyai, melyeket az ereklye-muzeum részére a „Tör-
Lapok“-ban való közlés, illetve ismertetés végett beküldhet?
- Mellékelve (vizit-, kabinet, régi aquarel- rajzolt) arckép drb napló, leírás, ereklye drb.
- Kelt 189

.....
a honvéd aláírása

.....
a honvédegylet elnökének aláírása.